

Bartniczak, Mieczysław

"Zapiski Ciechanowskie", I: "Studia i materiały Stacji Naukowej MOBN w Ciechanowie nr 7", Ciechanów 1973 : [recenzja]

Rocznik Mazowiecki 7, 351-352

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

„Zapiski Ciechanowskie”, I. Studia i materiały Stacji Naukowej MOBN w Ciechanowie nr 7, Ciechanów 1973, ss. 152.

Mazowsze północne wzbogaciło się o cenne wydawnictwo naukowo-regionalne przygotowane w Ciechanowie przez Stację Naukową MOBN. Po likwidacji kwartalnika regionalnego „5 Rzek”¹, którego ostatni numer wyszedł w 1969 r., a obejmował IV kwartał 1968 r.², nastąpiły lata pewnego zastoju w zakresie publikowania wyników badań dotyczących tej części woj. warszawskiego. Ukazanie się pierwszego zeszytu „Zapisków Ciechanowskich” zapowiada większą możliwość ogłaszania nawet prac przyczynkarskich. Wiąże się to z decyzją w sprawie utworzenia w Ciechanowie Stacji Naukowej MOBN, która rozwija szeroką działalność merytoryczno-organizacyjną.

W przedmowie od redakcji czytamy m.in.: „Pragniemy w tej formie popularyzować dorobek naukowy badaczy zajmujących się problemami Mazowsza północnego. Zamieszczają będziemy nie tylko szkice i rozprawy z historii regionu, lecz i te, które poruszają najbardziej nurtujące środowisko problemy współczesne. Chcemy popularyzować sylwetki ludzi zasłużonych dla Mazowsza północnego”. Na kartach omawianego tomu znajdujemy potwierdzenie tej zapowiedzi.

Prezentowana pozycja składa się z sześciu działów: I. Rozprawy i studia; II. Sylwetki ludzi Mazowsza północnego; III. Materiały; IV. Recenzje i omówienia; V. Kronika; VI. Bibliografia.

¹ Por. na ten temat interesujący artykuł: Z. Chomicz, *Nie ma matych rzek*. „Kultura i Ty”, 1971, nr 11, s. 32-35.

² Na s. 21 „Zapisków Ciechanowskich” znajdujemy nieścisłą informację, że kwartalnik „5 Rzek” wychodził w latach 1957—1969.

W dziale I zamieszczono następujące prace: Robert Bartołd — Geneza i działalność Towarzystwa Miłośników Ziemi Ciechanowskiej; Aleksander Kociszewski, Józef Szymański — Badania regionalne na Mazowszu północnym. (Wybrane problemy z działalności Stacji Naukowej MOBN w Ciechanowie w latach 1967—1972).

W dziale II Aleksander Kociszewski omawia sylwetkę doc. dra Stanisława Pazyry i Marii Zakrzewskiej-Ranieckiej, a Henryk Kaczorowski — Wincentego Wernera.

W dziale III opublikowano ewidencję członków Towarzystwa Miłośników Ziemi Ciechanowskiej (202 osoby) i statut tego Towarzystwa.

Dział IV zawiera recenzję tomu III „Rocznika Mazowieckiego” (Edward Niesiołódzki) i „Millenium Ciechanowa” (Benedykta Kruszyńska) oraz omówienie wydawnictw (7 pozycji) i zapowiedzi wydawnicze (7 pozycji) Stacji Naukowej MOBN w Ciechanowie. Jest to plon edytorski bardzo obfity.

W dziale V Jan Korzybski prezentuje calendarium ważniejszych wydarzeń w życiu TMZC (w latach 1957—1972). Ten zapis kronikarski jest bardzo ważnym dokumentem o współczesnym życiu regionu³. Ale czy to musi być calendarium? Może po prostu kalendarium?

W dziale VI Bożena Tobiasz publikuje skrupulatnie zebraną bibliografię ziemi ciechanowskiej, którą niezbyt trafnie zatytułowano: Bibliografia Stacji Naukowej MOBN w Ciechanowie. Trudno się z tym tytułem zgodzić, gdyż poznawcza wartość zebranych 250

³ Por. M. Bartniczak, *Kronika źródłem wiedzy o regionie*, „Barwy”, 1972, nr 9, s. 13.

pozycji wykracza — i to niekiedy bardzo daleko — poza merytoryczno-organizacyjną działalność stacji. Przykładem mogą być prace Jana Ptasńskiego („Z mazowieckich pól”, poz. 158) i Piotra Tieremowa („Płonące brzegi”, poz. 159). Skoro jednak zdecydowano się zamieścić w bibliografii te tytuły, to dlaczego pominięto np. artykuły o pow. ciechanowskim, w tym cenne materiały biograficzne, opublikowane w latach 1967—1968 na łamach kwartalnika „5 Rzek”. Z braku roczników można było wykorzystać wydaną bibliografię zawartości⁴, która — o ile mi wiadomo — znajduje się w Stacji Naukowej w Ciechanowie.

W świetle powyższych uwag nie spełnia swego przeznaczenia chronologiczny układ bibliografii, który ma ułatwić „prześledzenie etapów działalności” stacji, gdyż nie każda pozycja jest jej dorobkiem. Sądzę, iż „Zapiski Ciechanowskie” powinny raczej zamieszczać bibliografię regionalną, której układ problemowy podaje „Metodyka bibliograficzna”⁵. Oczywiście układ ten powinien być odpowiednio przystosowany do potrzeb Mazowsza północnego i Stacji Naukowej w Ciechanowie⁶.

Dobrze, że autorka podjęła trud rozwiązania wielu kryptonimów, co

rozszerza poznawczą wartość zapisów bibliograficznych, a z czym są zawsze rozliczne kłopoty. Dlaczego więc zabieg ten nie został przeprowadzony konsekwentnie dla znanego kryptonimu (ALK), pod którym kryje się Aleksander Kociszewski (m.in. poz. 185, 186, 189, 202, 204, 205, 208, 212). Przy okazji podaję, że (wch) to Wiesława Chyla (poz. 145 i 146), a (bh) to Bogumił Hołda (poz. 234).

Ukazanie się „Zapisków Ciechanowskich” jest efektem rozwoju naukowego środowiska ciechanowskich działaczy regionalnych, ich zmysłu organizacyjnego i konsekwencji w pokonywaniu obiektywnych i całkiem subiektywnych trudności.

Podstawową zaletą wydawnictwa jest spersonifikowanie dziejów regionu i działalności regionalnej na Mazowszu północnym. Zaletą, która coraz powszechniej zaczyna być ceniona i w pracach ogólniejszych.

Na zakończenie podajemy jeszcze skład Kolegium Redakcyjnego: Robert Bartoń, Jerzy Stanisław Górski, Henryk Kaczorowski, Aleksander Kociszewski, Jan Korzybski, Eugeniusz Nałęcz, Wacław Pikus i Józef Szymański. Redaktorem technicznym jest Jerzy Stanisław Górski, zdjęcia wykonał Jan Korzybski, a okładkę projektował Janusz Królik.

Mieczysław Bartniczak

⁴ M. Bartniczak, *Bibliografia zawartości czasopisma społeczno-kulturalnego „5 Rzek” za lata 1957—1938*, Ciechanów—Ostrów Mazowiecka 1969.

⁵ B. Eychler, *Bibliografia regionalna i lokalna*. W: *Metodyka bibliograficzna. Poradnik dla autorów bibliografii specjalnych*, pod red. H. Hleb-Koszańskiej, M. Dembowskiej i H. Sawonia-ka, Warszawa 1963, s. 291—312; tamże, *Ramowy schemat klasyfikacyjny bibliografii regionalnej przedmiotowej*, s. 307—310.

⁶ Do ewentualnego wykorzystania podaję: M. Bartniczak, *Pokłosie Mazowieckiego Milenium*. „Ziemia 1967”, Warszawa 1968, s. 282—183; tenże, *Mazowieckie Towarzystwo Kultury*. Tamże, s. 286—288; tenże, *Mazowiecki Ośrodek Badań Naukowych*. „Ziemia 1969—1970”, Warszawa 1972, s. 262—265.